

Broj: 03-23.1-14-40/23
Sarajevo, 14.06.2023. godine

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03/3	23-	1356	23

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj
N/r sekretara

Predmet: Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2023. godine u Bosni i Hercegovini, dostavlja se

Poštovani,

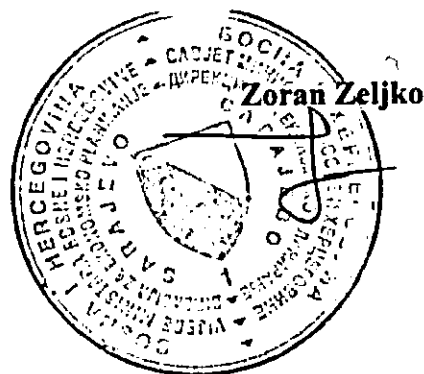
Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (DEP) je pripremila Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2023. godine u Bosni i Hercegovini.

Navedeni materijal se dostavlja radi informiranja.

S poštovanjem,

DIREKTOR

M. P.

U prilogu:
- kao u tekstu

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – mart/ožujak 2023. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	5
<i>Kretanje industrijske proizvodnje.....</i>	5
<i>Maloprodaja.....</i>	6
<i>Transport.....</i>	7
<i>Tržište rada.....</i>	9
2. Javne finansije.....	11
<i>Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini.....</i>	12
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda</i>	14
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	14
<i>Cijene.....</i>	15
<i>Monetarni sektor.....</i>	16
<i>Bankarski sektor.....</i>	18
<i>Berze u Bosni i Hercegovini.....</i>	19
4. Vanjski sektor.....	21
<i>Vanjskotrgovinska robna razmjena.....</i>	21
5. Strana direktna ulaganja.....	24

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu Bosne i Hercegovine. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju Bosne i Hercegovine.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima Bosne i Hercegovine koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu Bosne i Hercegovine.

* * *

Statistički podaci za 2022. godinu ukazuju na to da je Bosna i Hercegovina unatoč domaćim i eksternim izazovima (sukob u Ukrajini, povećani inflatorni pritisci i slabljenje globalnog ekonomskog rasta) zabilježila relativno snažan ekonomski rast. Naime, prema podacima BHAS-a za 2022. godinu, procjenjuje se da je u 2022. godini u Bosni i Hercegovini zabilježen realni rast BDP-a od 4% u odnosu na prethodnu godinu.¹

Međutim, ono što vrijedi istaći jeste da je u drugoj polovini 2022. godine godine trend rasta značajno usporen u odnosu na početak godine, što potvrđuju registrirane stope ekonomskog rasta po kvartalima K1 5,0%, K2 5,8%, K3 2,6% i K4 1,7%. Uvidom u strukturu ostvarenog rasta može se zaključiti da je domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i bruto investicija predstavljala glavni oslonac rasta BDP-a, dok je vanjskotrgovinski bilans imao negativan doprinos ekonomskom rastu.

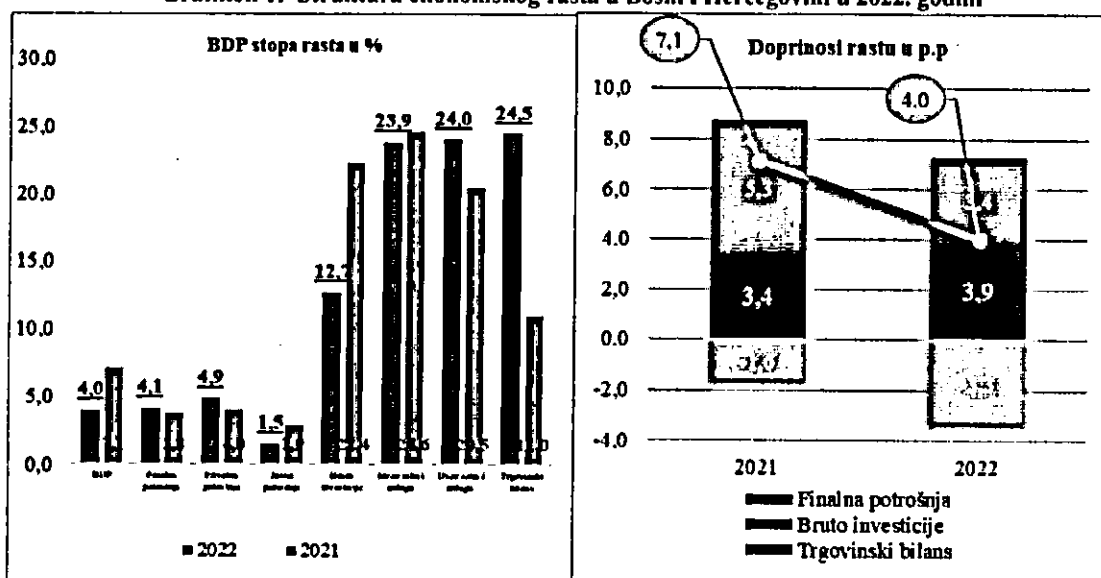
Ako se ima u vidu da eksterno okruženju predstavlja veoma važnu strukturnu odrednicu ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da je visok nivo privredne aktivnosti u zemljama EU (realni rast od oko 3,5%²) značajno doprinio povećanju BDP-a u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.³ Detaljniji pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu po komponentama rasta prikazan je na grafikonu ispod

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K4 2022. godine“, 26.03.2023. godine.

² Eurostat, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the fourth quarter of 2022 ... 15/2023 - 31 January 23

³ EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 3rd Quarter 2022.

Grafikon 1: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Izvori: BHAS i EUROSTAT

Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog ekonomskog rasta u 2022. godini može se zaključiti da je domaća tražnja kroz povećanje finalne potrošnja predstavljala ključno uporište rasta u tokom 2022. godine. Prema podacima BHAS-a za 2022. godinu realni rast finalne potrošnje u Bosni i Hercegovini iznosio je 4,1% (privatna potrošnja 4,9%, javna potrošnja 1,5%), tako da je ukupan doprinos iste ekonomskom rastu iznosio oko 4 p.p. Povećanje broja zaposlenih od oko 2%, dvocifren rast novčanih priliva iz inostranstva uz kreditni rast sektora stanovništva od oko 5% uprkos jačanju inflatornih pritisaka omogućili su ovaj rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja čini 75% BDP-a, može se zaključiti da je rast privatne potrošnje od oko 5% bio najzaslužniji za ostvareni ekonomski rast u 2022. godini. Određeni kratkoročni statistički pokazatelji kao što su porast prometa u maloprodaji od oko 15%, rast robnog uvoza od oko 25%, kao i povećanje prihoda od PDV-a od oko 16% na implicitan način potvrđuju rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, obzirom na povećanje javnih rashoda usljed preduzetih mjera u borbi protiv inflacije i izborne godine javna potrošnja je očekivano porasla za 1,5%. Međutim, ono što je obilježilo 2022. godinu u ekonomskom smislu kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu jesu svakako pojačani inflatorni pritisci i izrazito visoke stope rasta cijena roba i usluga. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snadbijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su naglog skoka svjetskih cijena prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Tako je rast svjetskih cijena u 2022. godini prema podacima IMF-a iznosio skoro 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru kategorija energenti 97% (sirova nafta 66,5%, prirodni gas 213%) i hrane 20,5%. Ova globalna cjenovna kretanja rezultirala su naglim povećanjem cijena roba i usluga u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.⁴ Tako je u Bosni i Hercegovini u 2022. godini registriran rast indeksa potrošačkih cijena CPI od oko 14% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj rast kako svjetskih tako i potrošačkih cijena predstavlja ključni razlog usporavanja ekonomskog rasta u drugoj polovini 2022. godine, a projekcije međunarodnih institucija ukazuju na dodatno usporavanja tokom sljedeće godine. Pored povećanja potrošnje,

⁴ <https://data.imf.org/?sk=471Dddf8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&slid=1547558078595>

prema podacima statistike nacionalnih računa u Bosni Hercegovini registriran je i relativno snažan rast bruto investicija od 12,7% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio skoro 5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija potrebno je imati u vidu da se u okviru kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerovatno imale utjecaj na rast investicija u ovom periodu. Istovremeno jačanje kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetski cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za 2022. godinu ukupna vanjskotrgovinska razmjena (robe +usluge) uvećana je za oko 1/4, što je posljedica istovremenog rasta izvoza i uvoza. Međutim, prilično ujednačene stope rasta uvoza 25,5% i izvoza 25,4% rezultirali su povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od oko 25% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu bio negativan i iznosio je preko 3 p.p.

Kada su u pitanju ekonomska kretanja u 2023. godini vrijedi istaći da su negativne posljedice sukoba u Ukrajini na svjetsku ekonomiju već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koje će neće zaobići ni Bosnu i Hercegovinu. Ono što je evidentno jeste kontinuiran rast cijena roba i usluga sa jedne strane i usporavanje privredne aktivnosti kako u svijetu tako i u Bosni i Hercegovini. U skladu s tim, referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF - Međunarodni Monetarni Fond, Svjetska Banka i Evropska Komisija u određenim publikacijama ukazuju na to da će najnovija međunarodna događanja imati veoma negativne ekonomske posljedice što bi dovelo do slabljenja globalnog ekonomskog rasta na ispod 3%.⁵ S druge strane, Evropska Komisija je u skladu sa najnovijim ekonomskim kretanjima u svijetu značajno revidirala projekcije ekonomskog rasta za zemlje EU u 2023. godini na oko 1%. Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da će najnovija dešavanja imati odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u zemlji u narednom periodu. U nedostatku podataka o iz nacionalnih računa a na bazi raspoloživih kratkoročnih statističkih pokazatelja može se zaključiti da je došlo do značajnog usporavanja ekonomske aktivnosti u prvom kvartalu 2023. godine. Tako je Bosna i Hercegovina u K1 2023. godine zabilježila negativan rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 2,5%. Pad proizvodnje je bio podjednak u sva tri sektora rudarstvo, prerađivačka industrija i sektor za proizvodnju električne energije. Usporavanje privredne aktivnosti u K1 2023. godine vidljivo je i u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Naime, trenutno raspoloživim statističkim podacima rast vanjskotrgovinskih pokazatelja bio je dosta niži u odnosu na prethodnu godinu kada su zabilježena dvocifrena povećanja. Tako je prema podacima BHAS-a za K1 2023 godine rast ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene iznosio oko 3%, pri čemu je rast izvoza roba iznosio 2,5% dok je rast robnog uvoza iznosio 3,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

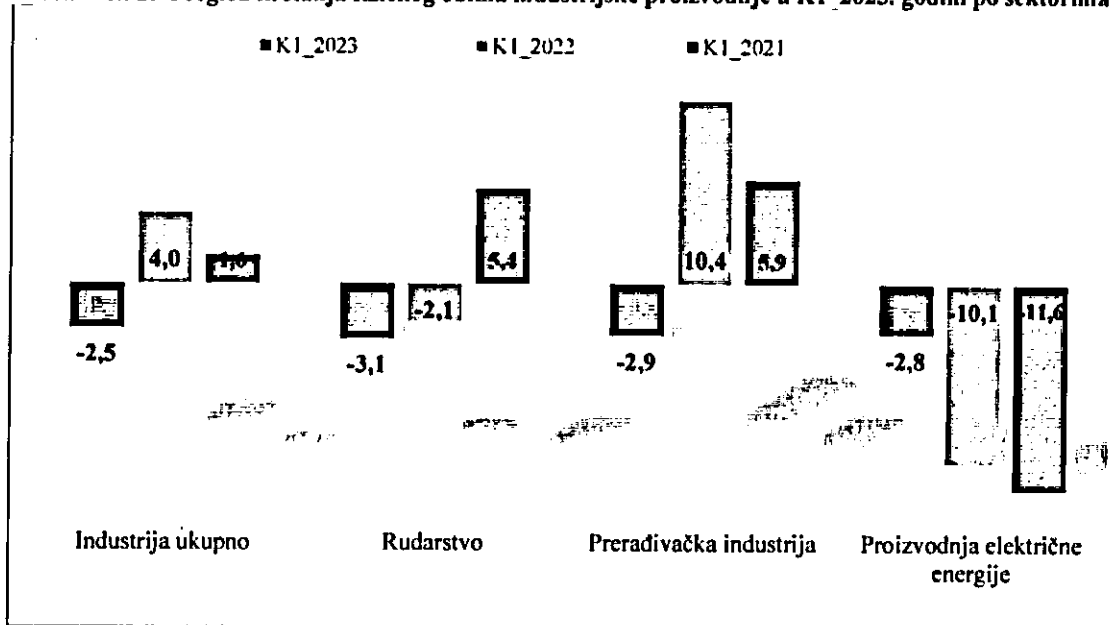
⁵ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2022/03/05/pr2261-imf-staff-statement-on-the-economic-impact-of-war-in-ukraine>

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

Prema podacima BHAS-a za 2022. godinu u Bosni i Hercegovini je zabilježen rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 1,7% u odnosu na prethodnu godinu.⁶ Ovo povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje bilo je praćeno povećanjem broja zaposlenih, te je posljedica je jačanja domaće i naročito izvozne tražnje. Naime, prema podacima Eurostata za 2022. godinu u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od oko 3,5% u odnosu na isti period, dok je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje iznosio oko 2%.⁷ Kada je u pitanju trend kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, vrijedi istaći da je u drugoj polovini godine došlo do značajog usporavanja usljed uslozljavanja ukrajinske krize, jačanja inflatornih pritisaka i u konačnici slabljenja ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima. Trend slabljenja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini je nastavljen i na početku 2023. godine. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za K1 2023. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 2,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.⁸ Posmatrano po sektorima, vrijedi istaći da su stope pada fizičkog obima industrijske proizvodnje bile poprilično ujednačene. Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima u K1 2023. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u K1 2023. godini po sektorima

Izvor: BHAS

⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2022. godine-prethodni podaci“, 26.01.2023. godine.

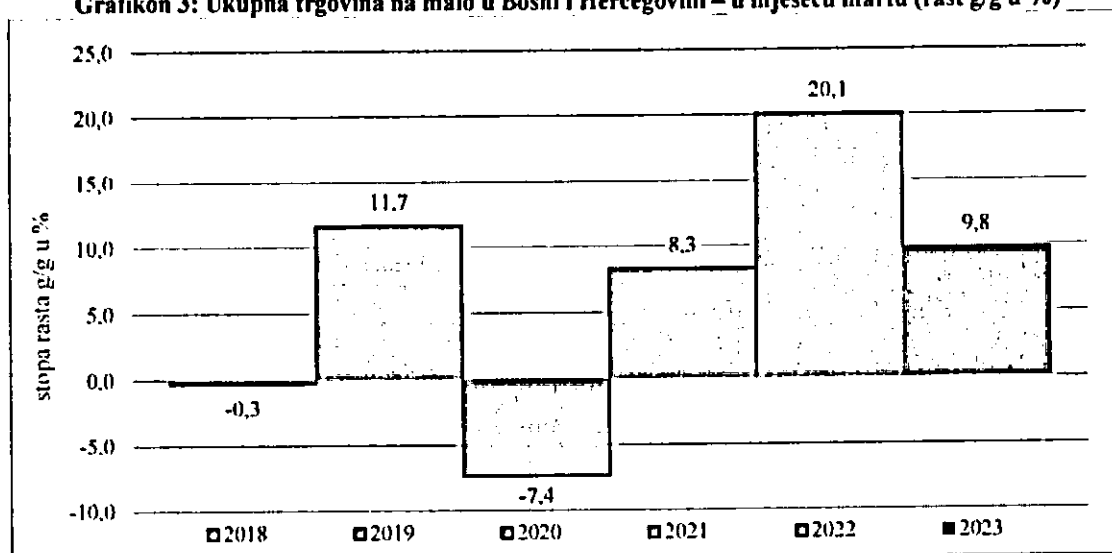
⁷ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 January 2023.

⁸ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2023. godine-prethodni podaci“, 25.04.2023. godine.

Maloprodaja

Rast ukupne trgovine u periodu januar-mart 2023. godine iznosio je 11,3%. Povećan promet u navedenom razdoblju, usljed nastavka jačanja potražnje, najviše se mogao osjetiti kod prometa u trgovini na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicima (u daljem tekstu s.p.) za 16,2% g/g. Nasuprot tome, kod trgovine motornim gorivima u s.p. je zabilježeno smanjenje prometa za 7,5% g/g. Promet registrovan kroz fiskalne uređaje u Bosni i Hercegovini također korespondira sa rastom ukupne trgovine, te je u periodu januar-mart 2023. godine zabilježen rast prometa za 9,3% g/g. Navedeni rast prometa u navedenom razdoblju (usljed značajnijeg rasta proizvodnih, nabavnih i transportnih cijena) sasvim sigurno nastavio sa uticajem na porast nivoa cijena u maloprodaji.

Grafikon 3: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u mjesecu martu (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Prema zvaničnim podacima BHAS-a ukupna trgovina na malo u mjesecu martu 2023. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, zabilježila je realni rast prometa od 9,8%⁹.

Glavni nosilac rasta ukupne trgovine u martu 2023. godine je realno povećanje prometa od 14,3% u trgovini na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p. dok je istovremeno u trgovini motornim gorivima na malo u s.p. došlo do smanjenja prometa za 8%. U trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. je zabilježeno smanjenje prometa za 9,7% dok je nasuprot tome u trgovini na malo neprehrambenim proizvodima došlo do rasta od 18,5%.

Višemjesečni rast je također nastavljen u okviru skoro svih kategorija trgovine na malo neprehrambenim proizvodima, gdje je najviši rast zabilježen kod trgovine na malo informacijsko komunikacijskom opremom gdje je registrovan promet veći za 51,9% g/g te kod

trgovine na malo ostalom robom koja je u posmatranom mjesecu veća za 31,4% g/g.

Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju je, u martu 2023. godine, porasla za 17,5% g/g dok je trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo ostala na istom nivou kao i u mjesecu martu prethodne godine.

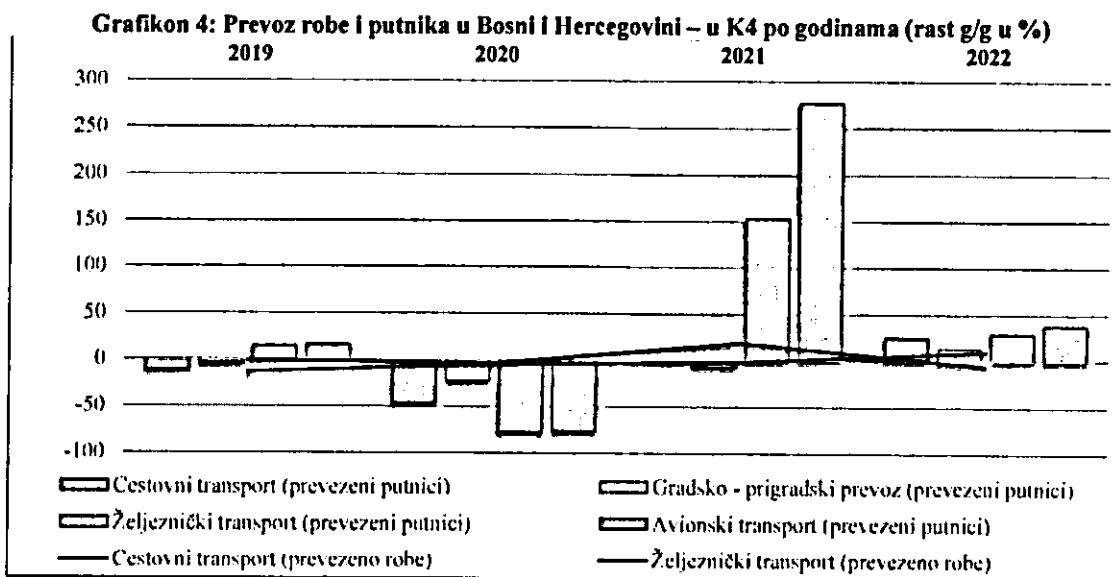
Kod trgovine ostalom robom u s.p. najveći porast prometa, u mjesecu martu 2023. godine, od 55,6% g/g zabilježen je kod trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od

⁹ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, mart 2023.

kože. Zatim slijede trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama sa rastom od 28,3% te promet u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima gdje je ostvareni rast iznosio 10,9%. Porast prometa je također zabilježen i kod trgovine na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo sa stopom rasta od 17,9% dok je jedina kategorija koja je zabilježila negativnu stopu rasta bila trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je zabilježen pad prometa od 12,9% g/g.

Transport

Prema zvaničnim podacima BHAS-a, za K4 2022. godine, došlo je do smanjenja cestovnog prevoza roba za 6,3%¹⁰ (g/g). U isto vrijeme broj prevezenih putnika u cestovnom prevozu je zabilježio porast od 25%, dok je prevoz putnika u gradsko-prigradskom prevozu viši za 13,5%. U prometu roba u željezničkom saobraćaju je došlo do porasta opsega prevezene robe za 9,4% dok je u željezničkom prevozu putnika taj rast iznosio 29,1%. U avio saobraćaju je, u K4 2022. godine, prevoz putnika povećan za 37,9%.

Izvor: BHAS

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja, u K4 2022. godine, je zabilježen nominalan rast od 23,1% (g/g). Kod skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu zabilježena stopa rasta iznosila je 8,5%. U oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta, u posmatranom kvartalu, ostvaren je rast prometa od 26,6%, dok je u oblasti poštanskih i kurirskih djelatnosti rast iznosio 18,8%.

Tržište rada

Podaci o broju zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za mart 2023. godine nisu objavljeni od strane BHAS-a u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na februar 2023. godine.

¹⁰ BHAS, Saopćenja cestovni, željeznički i avionski saobraćaj u K4, april 2023. godine

Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u februaru 2023. godine iznosio oko 851,9¹¹ hiljada i bio je veći za 2,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Prema područjima djelatnosti, broj zaposlenih lica najznačajnije je uvećan u oblasti trgovine, hotelijerstva i ugostiteljstva, informacija i komunikacija te industrije.

U području djelatnosti trgovine na veliko i malo¹², popravke motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica u februaru 2023. godine je uvećan za 3,1% g/g uz doprinos rastu od 0,6 p.p. Sve ostale djelatnosti imale su manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih među kojima se izdvajaju djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (7% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,3 p.p.)¹³ te djelatnost informacija i komunikacija sa stopom rasta od 8,4% g/g (uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,3 p.p.). U oblasti industrije najveći rast broja zaposlenih lica bio je u prerađivačkoj industriji. Broj zaposlenih lica u prerađivačkoj industriji u posmatranom periodu uvećan je za 1,2% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,2 p.p. Pored prerađivačke industrije isti doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,2 p.p. imale su i stručne, naučne i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, obrazovanje kao i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite.

Podatak o broju registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za februar i mart 2023. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na januar 2023. godine.¹⁴ Broj registrovanih nezaposlenih lica u januaru 2023. godine manji je za 5,6% u odnosu na januar 2022. godine i iznosio je oko 356,1 hiljada. Na osnovu raspoloživih podataka ispod stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u januaru 2023. godine je iznosila 29,5% i smanjena je za 1,7 p.p. u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Tabela 1: Broj zaposlenih¹⁵ lica i registrovanih nezaposlenih¹⁶ lica u Bosni i Hercegovini

Period	Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)	Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)
I-2022	831.295	2,5%	377.126	-9,1%
II-2022	832.018	2,7%	375.689	-8,5%
III-2022	833.923	2,6%	371.982	-8,5%
I-III 2022	832.412	2,6%	374.932	-8,7%
IV-2022	839.775	2,4%	365.878	-9,0%
V-2022	841.339	2,3%	360.511	-9,0%
VI-2022	843.527	2,1%	359.607	-8,7%
I-VI 2022	836.979	2,4%	368.466	-8,8%
VII-2022	841.254	2,0%	361.774	-8,5%
VIII-2022	838.410	1,8%	360.434	-8,2%
IX-2022	846.129	1,8%	356.531	-7,2%
I-IX 2022	838.630	2,2%	365.504	-8,5%

¹¹ Privremeni podatak. Izvor: BHAS.

¹² Ukupan promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, posmatran u tekućim cijenama, u februaru 2023. godine ostvario je rast od 8,2% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrano u stalnim cijenama, ukupan promet trgovine na malo ostvario je rast od 9,0% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa trgovine na malo, februar 2023. godine.

¹³ U periodu januar – februar 2023. godine turisti su ostvarili 176.470 posjeta, što je više za 16,8% i 414.640 noćenja, što je više za 15,4% u odnosu na isti period 2022. godine. Izvor: Poslovne statistike, turizam, kumulativ januar – februar 2023. godine.

¹⁴ Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona je u procesu implementacije novog informacionog sistema pa podaci o broju nezaposlenih za februar i mart za Federaciju Bosne i Hercegovine nisu objavljeni u periodu izrade Informacije a time i podaci za Bosnu i Hercegovinu.

¹⁵ Podaci do septembra 2022. godine su konačni, a za ostale mjesece 2022. godine kao i 2023. godine su privremeni.

¹⁶ Podaci o broju registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za februar i mart 2023. godine nisu prezentirani jer Federalni zavod za zapošljavanje nije objavio podatke o broju nezaposlenih lica u ovom entitetu.

X-2022	846.375	2,7%	357.312	-6,5%
XI-2022	846.912	2,3%	354.700	-6,2%
XII-2022	845.247	2,1%	354.323	-5,7%
I-XII 2022	840.517	2,3%	362.989	-8,0%
I-2023	850.916	2,4%	356.072	-5,6%
II-2023	851.881	2,4%	-	-

Izvor: BIIAS, Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini

Podatak o prosječnoj neto plati za mart 2023. godine nije objavljen u periodu izrade Informacije pa se podaci odnose na februar 2023. godine.

U februaru 2023. godine prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini iznosila je 1.211 KM i nominalno veća je za 14,4% u odnosu na februar 2022. godine. Iako je nominalna stopa rasta prosječne neto plate visoka, realni rast bio je znatno skromniji (1,3%) zbog inflacije od 12,9% u februaru.

Rast neto plata registrovan je u svim područjima djelatnosti. Najveće nominalne stope rasta prosječne neto plate u februaru 2023. godine bile su u području administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (25,5% g/g), vađenja ruda i kamena (19,3% g/g), građevinarstvu (15,7% g/g), obrazovanju (15% g/g). Sve ostale djelatnosti su imale niže stope rasta neto plata. Oblasti koje zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini takođe su zabilježile rast neto plata. Tako je u oblasti prerađivačke industrije prosječna neto plata uvećana za 14,4% g/g, dok je u oblasti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala uvećana za 14,3% g/g.

U februaru 2023. godine najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.772 KM), dok je najniža prosječna isplaćena neto plata u području djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (811 KM).

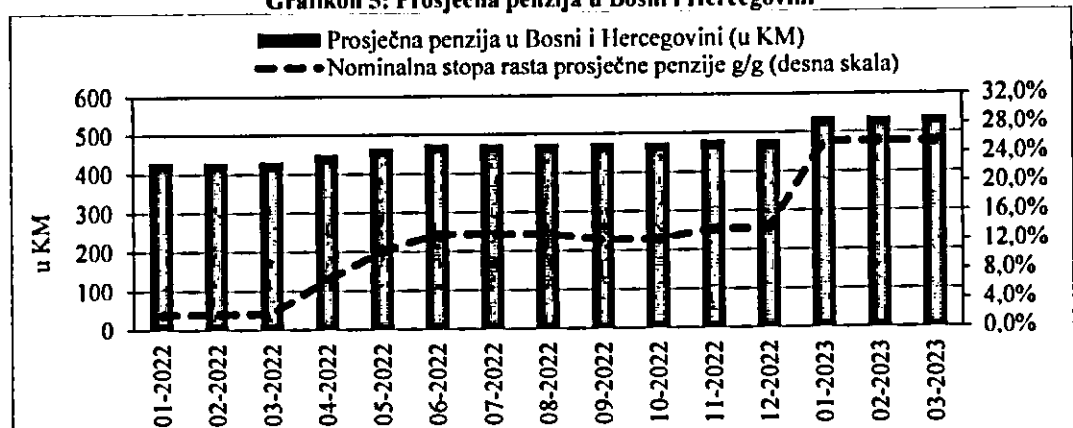
Tabela 2: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta u odnosu na isti period prethodne godine

Period	Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	Nominalna stopa rasta prosječne neto plate (g/g)
I-2022	1.043	7,6%
II-2022	1.059	10,2%
III-2022	1.092	10,4%
I-III 2022	1.065	9,4%
IV-2022	1.083	9,9%
V-2022	1.106	12,8%
VI-2022	1.126	13,0%
I-VI 2022	1.085	10,7%
VII-2022	1.134	13,1%
VIII-2022	1.145	13,7%
IX-2022	1.154	14,7%
I-IX 2022	1.105	11,7%
X-2022	1.156	14,8%
XI-2022	1.175	14,9%
XII-2022	1.190	14,2%
I-XII 2022	1.122	12,5%
I-2023	1.209	15,9%
II-2023	1.211	14,4%

Izvor: BIIAS

U 2023. godini uvećane su penzije u oba entiteta pa je i prosječna penzija u Bosni i Hercegovini uvećana.¹⁷ U martu 2023. godine prosječna penzija je iznosila 539¹⁸ KM i u odnosu na mart 2022. godine je uvećana 25,4%. Realni rast prosječne penzije je bio znatno sporiji jer je inflacija u posmatranom mjesecu iznosila 10,3%. Najniža penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine u martu 2023. godine iznosila je 495,1 KM, dok je u Republici Srpskoj najniža penzija iznosila 275,3¹⁹ KM za penzijski staž do 15. godina. U martu 2023. godine u Bosni i Hercegovini ukupan broj penzionera uvećan je za 2% u odnosu na mart 2022. godine i iznosio je 710,4 hiljada.²⁰

Grafikon 5: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

U mjesecu martu 2023. godine nastavljen je trend rasta ukupno naplaćenih javnih prihoda (indirektnih poreza i prihoda u nadležnosti entitetskih poreskih uprava). U prvom tromjesečju tekuće godine, u Bosni i Hercegovini ukupno je prikupljeno oko 5,1 milijardu KM javnih prihoda, po osnovu indirektnih i direktnih poreza, socijalnih doprinosa, taksi, kazni i naknada. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, javni prihodi su veći za oko 14,0%. U strukturi javnih prihoda dominiraju prihodi entitetskih poreskih uprava sa oko 53%.

¹⁷ Penzije u oba entiteta su nekoliko puta uvećane tokom 2022. godine (detaljnije u Informaciji za decembar). Pored toga, entitetske penzije su uvećane u januaru 2023. godine. U Federaciji Bosne i Hercegovine na temelju odluke Upravno odbora FZ MIO/PIO o akontativnom usklađivanju, sve penzije, s izuzetkom penzija ostvarenih u 2023. godini, su uvećane za 11,1% od januara 2023. godine. Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31. decembra 2022. godine svim korisnicima prava usklađuju se od 01. januara 2023. godine i povećavaju u ukupnom iznosu za 13,5% (redovno godišnje usklađivanje 13,32% + vanredno usklađivanje 0,18%). Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

¹⁸ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹⁹ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 330,37 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 385,44 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 440,55 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 550,69 KM.

²⁰ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2023. na snazi je Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2023. godinu²¹.

Naplaćeni prihodi. U mjesecu martu 2023. godine, Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO) ukupno je naplatila oko 859 miliona KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što je za 6,4% više nego u istom mjesecu prethodne godine. Usporenje rasta bruto prihoda sa jedne strane, ali i skromni porast povrata sa Jedinственог računa UIO (u daljem tekstu JR UIO) direktno su uticali na neto prihode od indirektnih poreza, koji su ostvarili rast od oko 6,9% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine.

Posmatrajući kumulativno, u prvom tromjesečju 2023. godine, UIO Bosne i Hercegovine ukupno je naplatila oko 2,4 milijarde KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što je za 9,0% više nego u istom periodu 2022. godine. Na usporenje stope rasta najviše uticaja ima bazni efekat iz prošle godine, odnosno prethodnu godinu karakteriše značajan rast prihoda. U isto vrijeme, isplate povrata sa JR UIO i dalje bilježe značajan rast, što je, svakako, umanjilo neto efekat naplate. Neto prihodi, u posmatranom periodu, su iznosili oko 1,9 milijardi KM i veći su za svega 6,8% g/g.

Positivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza dali su: porez na dodatu vrijednost od 7,4 p.p. (u daljem tekstu PDV) i prihodi od carina 1,3 p.p., dok su negativan doprinos dali prihodi od akciza i prihodi od putarina.

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2023	jan-mar 2022	jan-mar 2023	jan 2023	feb 2023	mar 2023
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	9,2	9,0	13,0	7,7	6,4
Povrati	21,4	-1,6	16,7	12,4	40,1	4,9
Neto prihodi - prikupljeno	78,6	4,4	6,8	13,2	0,9	6,9
PDV	50,7	5,0	11,6	25,3	0,5	12,4
Carine	4,1	-0,3	26,4	26,3	24,1	28,5
Akcize	16,4	6,7	-1,7	11,1	1,2	-15,6
Putarine	0,2	3,5	-5,1	-7,2	-5,2	-4,2
Ostali prihodi	0,8	-6,3	10,2	4,6	8,4	16,5
Neusklađeni prihodi	100,0	-56,4	-58,5	-75,2	-28,1	...
Raspoloživo za raspodjelu	21,8	3,8	12,1	15,6	7,3	6,4
Minimalne rezerve	78,2	-3,6	17,9	12,3	31,9	8,7
Bičaketi	6,9	5,6	10,8	16,7	1,5	4,5
Servisiranje vanjskog duga	4,6	-20,1	99,1	500,3	33,8	46,5
Federacija Bosne i Hercegovine	2,3	-14,9	101,1	561,5	24,1	58,8
Republika Srpska	0,1	-29,9	100,0	404,2	60,8	20,4
Brčko Distrikt	71,3	8,9	15,4	355,6	-62,0	40,4
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	9,0	9,5	0,8	-4,7	-3,6	-0,8
Institucije Bosne i Hercegovine	38,4	0,8	12,7	16,5	11,0	11,0
Federacija Bosne i Hercegovine	21,5	9,6	-1,2	-9,1	-3,1	-3,5
Republika Srpska	2,3	13,4	-1,6	-7,8	-10,7	-0,7
Brčko Distrikt		6,1	8,6	16,9	3,8	-1,4

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. Bruto prihodi od PDV-a u martu 2023. godine su ostvarili stabilan rast, što se odrazilo na kumulativ perioda. Tokom prvog tromjesečja bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 1,8 milijardi KM, što je za 13,2% g/g. Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom ovog perioda, su

²¹ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2023. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 74/22), a koja se primjenjuje od 01.01.2023. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2023. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to:

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,35 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:
 - proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i
 - specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada
2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 134,00 KM po kilogramu.

iznosili oko 1,2 milijarde KM, što je za 11,6% više nego u istom periodu 2022. godine. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 10,7% g/g, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli 17,6% g/g.

Akcize. Po osnovu akciza u martu 2023. godine ukupno je naplaćeno oko 114 miliona KM neto prihoda, čime su ovi prihodi zabilježili smanjenje od čak 15,6% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Navedeno smanjenje bitno se odrazilo na prihode, posmatrano u kumulativu perioda. Za prva tri mjeseca, prihodi su iznosili oko 348 miliona KM, što je za oko 1,7% manje nego u istom periodu prethodne godine. Prihodi od uvoza akciza su smanjeni za oko 2,7% i to zbog smanjenja prihoda od akciza na uvozu naftu i naftne preradevine. Prihodi od domaćih akciza su ostvarili pozitivnu stopu rasta. Ukupni prihodi od akciza na naftu i derivate nafte manji su za oko 8,7% g/g, duvan i duvanske preradevine veći za 1,8% g/g, dok su prihodi od ostalih akciza veći za oko 2,3% g/g.

Putarine. Ukupno naplaćeni prihodi od putarina u prvom tromjesečju 2023. godine iznosili su oko 140 miliona KM. Kao rezultat smanjenja, tokom posljednjih mjeseci, na kraju posmatranog perioda ovi prihodi su zabilježili smanjenje od oko 5,1% g/g, čime su nastavili negativan trend rasta započet u prethodnoj godini.

Carine. Neto prihodi od carinskih dažbina u prvom tromjesečju 2023. godine su iznosili oko 112 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine isti su veći za oko 26,4% g/g. Visoka stopa rasta prihoda od carina se može povezati i sa rastom cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu (energenti, sirovine, hrana i druge robe).

Raspoređeni prihodi. U periodu januar-mart 2023. godine, ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 2,4 milijarde KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 89 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 561,7 miliona KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 215 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 1,6 milijardi KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima²². Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 974,5 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 230 miliona KM), Republici Srpskoj oko 527 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 105 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 55 miliona KM (za servis vanjskog duga 3,8 miliona KM). U poređenju sa istim periodom prethodne godine, raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su uvećana za 99%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga veća za 0,8%.

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

U januaru 2023. godine, obje entitetske vlade su donijele neke zakonske akte, a u cilju povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda. Sve izmjene koje su entitetske vlade donijele svakako će se odraziti i na naplatu prihoda poreskih uprava, jer se njihovom primjenom mijenjaju i poreska osnovica i stope (poreza na dohodak i doprinosa).

²² Odlukom Upravnog odbora UIO Bosne i Hercegovine, broj: 02-17-24-4-1/22 od 22.12.2022. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period januar-mart 2023. godine, i isti iznose: BiH 62,60%, RS 33,85%, Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Entitetske poreske uprave su u periodu januar-mart 2023. godine, ukupno prikupile oko 2,7 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su time ostarili rast od oko 18,9% u poređenju sa istim periodom 2022. godine. Detalji slijede u tabeli ispod.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-mart

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2022	2023		2022	2023		2022	2023	
Direktni porezi	315,6	388,6	23,2	194,2	260,1	33,9	509,8	648,7	27,3
Porez na dohodak	132,9	168,5	26,8	58,2	85,2	46,5	191,0	253,8	32,8
Porez na dobit	144,2	174,9	21,2	129,7	167,9	29,5	274,0	342,8	25,1
Porezi građana	38,3	45,0	17,6	6,4	6,9	9,3	44,7	52,0	16,4
Ostali porezi	0,1	0,2	30,0	0,0	0,0	-	0,1	0,2	30,0
Takse, kazne i naknade	194,0	204,0	5,2	115,4	134,6	16,7	309,3	338,6	9,5
Doprinosi	1.009,0	1.183,4	17,3	444,4	529,9	19,2	1.453,3	1.713,3	17,9
PIO	565,2	666,0	17,8	262,7	320,4	22,0	827,9	986,4	19,1
Zdravstvo	397,4	462,0	16,3	149,7	171,3	14,4	547,1	633,3	15,8
Nezaposleni	46,4	55,4	19,3	8,2	9,8	19,4	54,6	65,2	19,4
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	22,1	26,5	20,0	22,1	26,5	20,0
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,7	2,0	13,7	1,7	2,0	13,7
Ostali prihodi	0,1	1,6	-	0,1	0,0	-	0,3	1,6	-
UKUPNO	1.518,6	1.777,5	17,1	754,1	924,7	22,6	1.272,7	2.702,2	18,9

Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Ukupno prikupljeni prihodi po osnovu socijalnih doprinosa, tokom posmatranog perioda 2023. godine, su iznosili oko 1,7 milijardu KM, čime su u poređenju sa istim periodom prethodne godine ostvarili rast od oko 17,9%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe pozitivne stope rasta, što se može vidjeti iz tabele iznad. Dominantna kategorija ovih prihoda jesu prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO), koji su zabilježili stopu rasta od oko 19,1% g/g.

Direktni porezi. Prihodi po ovom osnovu na nivou Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su ostvarili povećanje od oko 27,3% u poređenju sa 2022. godinom. U posmatranom periodu po osnovu direktnih poreza ukupno je naplaćeno oko 649 miliona KM. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit, koji su ostvarili rast od oko 25,1% g/g. Na pomenuti rast uticali su ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću, ali i društava za osiguranje imovine i lica. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu od oko 32,8% g/g i rezultat je mjera entitetskih vlada iz prethodne godine, kao i mjera koje su u primjeni sa početkom godine.

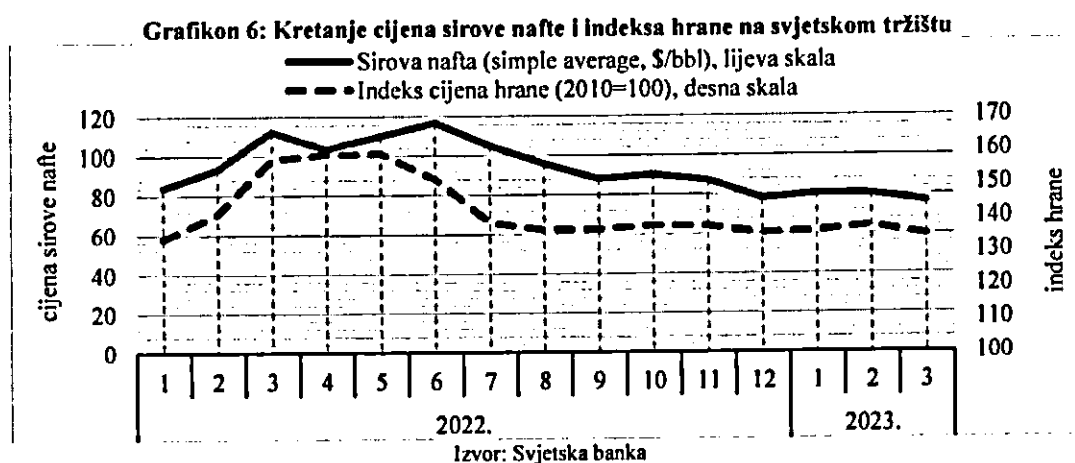
Takse, kazne i naknade. Po osnovu različitih taksi, naknada i kazni u prvom tromjesečju 2023. godine, ukupno je naplaćeno oko 339 miliona KM, što je za 9,5% više nego u istom periodu 2022. godine. Na rast prihoda u kategoriji taksi najviše uticaja je imalo povećanje naplate različitih komunalnih taksi. U kategoriji naknada najveći negativan doprinos rastu ove kategorije prihoda dali su smanjenje prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću i naknada za korišćenje mineralnih sirovina.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

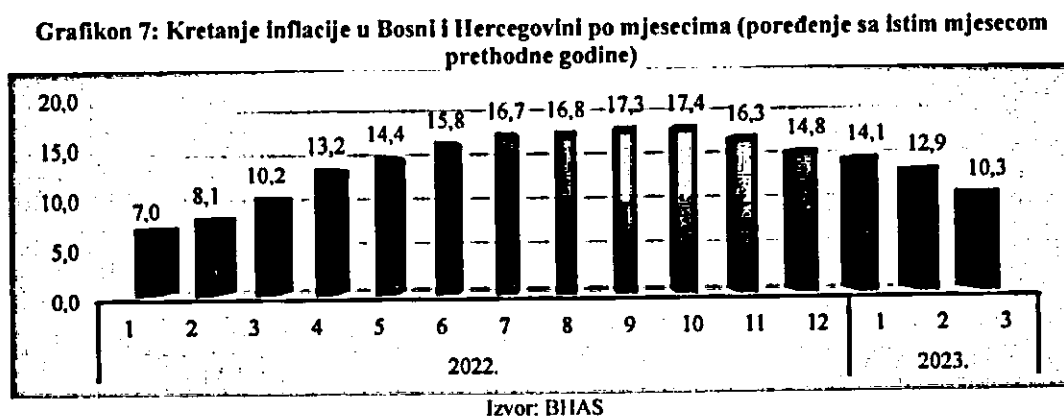
Cijene

Na osnovu podataka o svjetskim cijenama evidentno je da pritisci na inflaciju kroz cijene hrane i energenata postepeno slabe. Od početka 2023. godine evidentno je postepeno smanjenje cijena energenata. U martu 2023. godine cijena sirove nafte na svjetskom tržištu prema podacima Svjetske banke bila je niža za 32% (35,9 \$) u odnosu na mart 2022. godine i iznosila je 76,5 \$/barelu. U odnosu na prethodni mjesec cijena sirove nafte bila je niža za 4,7%. U martu 2023. godine cijena prirodnog gasa (Evropa) bila je niža za 67,4% u odnosu na mart 2022. godine. Pored energenata i indeks cijena hrane na svjetskom tržištu se postepeno smanjuje. U martu 2023. godine indeks hrane je smanjen za 14,4% u poređenju sa martom 2022. godine.

Prema podacima EUROSTAT-a inflacija u EU 27 u martu 2023. godine je iznosila 8,3% g/g odnosno za period I-III 2023. godine je iznosila 9,4%.

Rast ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini u 2023. godini postepeno slabi (grafikon ispod). Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini u martu 2023. godine je iznosila 10,3% u poređenju sa martom 2022. godine, odnosno u periodu I-III 2023. godine je iznosila 12,4% g/g. Najznačajniji rast cijena bio je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prevoza, stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata.

Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića su u periodu I-III 2023. godine uvećane za 20,6% g/g. Na taj način su imale najveći doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini. Iako su cijene hrane i dalje veoma visoke bitno je naglasiti da intenzitet međugodišnjeg rasta cijena hrane postepeno slabi u 2023. godini.

Pored odjeljka hrane i bezalkoholnih pića, značajan doprinos rastu inflacije imao je i odjeljak stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata. Cijene u ovom odjeljku u periodu I-III 2023. godine su uvećane za 13,7% g/g. Rast cijena najviše je zastupljen kroz više cijene tečnih i čvrstih goriva, plina, održavanja i popravke stana, najamnina za stanovanje, vodosnabdijevanje. Međutim, na pomenutu stopu rasta najviše je uticao rast cijena tokom 2022. godine jer bazni indeks odjeljka stanovanja postepeno slabi u 2023. godini.

Cijene u odjeljku prevoza u periodu I-III 2023. godine više su za 8,2% u odnosu na isti period 2022. godine. Slično kao i kod prethodno pomenutih odjeljaka, rast cijena u ovom odjeljku najviše je podstaknut rastom cijena nafte i naftnih derivata iz 2022. godine jer je u 2023. godini primjetno postepeno slabljenje cijena goriva.

Cijene u odjeljku alkoholnih pića i duvana u periodu I-III 2023. godine su uvećane za 4,2% g/g uz poskupljenja cigareta od strane pojedinih proizvođača u martu 2023. godine. Pored toga, od 1. januara 2023. godine stupila je na snagu Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize²³ na cigarete i duvan za 2023. godinu.

Jedini odjeljak koji je registrovao smanjenje cijena jeste odjeća i obuća gdje su cijene bile niže za 4,4% g/g u periodu I-III 2023. godine.

Kretanje cijena prema odjeljcima indeksa potrošačkih cijena predstavljeno je u tabeli ispod.

Tabela 5: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini

Odjeljak	I-XII 2022	I 2023	II 2023	III 2023	I-III 2023
	I-XII 2021	I 2022	II 2022	III 2022	I-III 2022
00 Ukupan indeks	114,0	114,1	112,9	110,3	112,4
01 Hrana i bezalkoholna pića	121,5	122,0	120,8	119,0	120,6
02 Alkoholna pića i duvan	101,7	103,0	103,7	106,0	104,2
03 Odjeća i obuća	94,0	97,1	95,8	93,9	95,6
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	114,0	115,6	113,7	111,9	113,7
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	108,9	112,9	112,6	112,1	112,5
06 Zdravstvo	101,5	102,3	102,7	102,9	102,6
07 Prevoz	125,4	115,7	110,9	99,1	108,2
08 Komunikacije	100,9	101,0	100,9	100,9	100,9
09 Rekreacija i kultura	108,1	109,5	109,3	109,4	109,4
10 Obrazovanje	101,1	102,6	102,5	102,3	102,5
11 Restorani i hoteli	109,3	110,1	110,4	108,6	109,7
12 Ostala dobra i usluge	105,9	108,8	109,3	110,2	109,4

Izvor: BHAS

²³ Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2023. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,35 KM (u 2022. godini je iznosila 3,33 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada (ostala je ista u odnosu na 2022. godinu). Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 134 KM po kilogramu (u 2022. godini je iznosila 133,20 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2023. godinu.

Monetarni sektor

Ukupna novčana masa²⁴ (M2) na kraju ožujka 2023.godine iznosila je 30,9 mlrd. KM što predstavlja rast od 7,5% g/g. Ovaj rast ostvaren je rastom transakcijskog novca (M1) od 10% g/g i kvazi novca (QM) od 4,1% g/g. U okviru M1, sastavnice gotovina izvan banaka²⁵ i prenosivi depoziti u domaćoj valuti²⁶ imali su doprinose rastu M2 sa 0,6 i 5,2 p.p. respektivno. Sastavnice QM također su imale pozitivan doprinos rastu M2 u navedenom razdoblju. Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti zabilježili su najveći doprinos od 1,4 p.p. Prema udjelu u M2, najveće učešće imali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 40,9% zatim ostali depoziti u inozemnoj valuti sa 21,1% nakon čega slijedi gotovina izvan banaka sa 18,1% udjela, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 11,3% i ostali depoziti u domaćoj valuti sa 8,6%.

Tabela 6: Monetarni agregati u ožujku 2023.godine i stope rasta III 2023/III 2022

	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Ukupna novčana masa (M2)
Opis	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u ml. KM	6.027,0	13.583,4	19.610,4	2.873,8	3.763,5	7.003,9	13.641,2	33.251,6
Stopa rasta g/g	2,9%	13,5%	10,0%	0,1%	12,5%	1,8%	4,1%	7,5%

Izvor: CBBiH

Pričuvni novac (M0) na kraju ožujka 2022.godine iznosio je 14 mlrd. KM što je smanjenje od 1% u odnosu na ožujak prošle godine. Negativna stopa rasta M0 rezultat je negativne stope rasta sastavnica depoziti banaka kod monetarnih vlasti i prenosivih depozita drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti dok je treća sastavnica M0, gotovina izvan monetarnih vlasti zabilježila slabu stopu rasta od 0,9% g/g. Najveći udjel u pričuvnom novcu od 98,9%, čine gotovina izvan monetarnih vlasti i depoziti banaka kod monetarnih vlasti (52,8% i 46,1% respektivno) dok su 1,1% udjela imali prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti.

Tabela 7: Pričuvni novac u ožujku 2023.godine i stope rasta III 2023/III 2022

	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Pričuvni novac (M0)
Opis	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u ml. KM	7.397,9	6.454,3	160,1	14.012,3
Stopa rasta g/g	0,9%	-0,6%	-51,1%	-1%

Izvor: CBBiH

²⁴ ²⁴ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

²⁵ Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

²⁶ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim financijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

Osnovica za obračun obvezne pričuve²⁷ uvećana je za 5,7% g/g na iznos od 31 mlrd. KM. U skladu s tim prosječne obvezne pričuve također su uvećane za 5,7% g/g i na iznos od 3,1 mlrd. KM. Višak iznad obvezne pričuve iznosio je 3,1 mlrd. KM što je smanjenje od 8,8% g/g. Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH iznosio je na kraju posmatranog razdoblja 6,2 mlrd. KM uz smanjenje od 2% g/g. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 10% dok je implicitna stopa bila 19,9%. U strukturi prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH, udio viška iznad obveznih pričuva bio je 49,8%, a prosječne obvezne pričuve imale su udio od 50,2%.

Tabela 8: Prosječne obvezne pričuve u ožujku 2023.godine i stope rasta III 2023/III 2022

Opis	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika (višak iznad obveznih pričuva)	Prosječna stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
	1	2	3	4	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	31.307,0	3.130,7	6.237,6	3.106,9	10,0%	19,9%
Stopa rasta g/g	5,7%	5,7%	-2,0%	-8,8%		

Izvor: CBBiH

Na kraju ožujka 2023.godine ukupne bruto devizne pričuve bile su 15,2 mlrd. KM što predstavlja smanjenje od 4,7% g/g. Najveće učešće od 52,2% imali su depoziti kod nerezidentnih banaka dok su investicije u vrijednosne papire imale udjel od 43,2%. Preostali dio udjela imali su inozemna valuta u trezoru CBBiH i zlato, 3,5% i 1,1% respektivno. Pokrivenost pričuvnog novca (M0) bruto deviznim pričuvama iznosila je 108,5%.

Tabela 9: Bruto devizne pričuve u ožujku 2023.godine i stope rasta III 2023/III 2022

Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno bruto devizne pričuve
Stanje u mil. KM	170,4	1,5	530,1	7.936,1	0,0	6.569,1	15.207,2
Stopa rasta g/g	-43,4%	-32,2%	12,5%	102,1%	-	-41,7%	-4,7%

Izvor: CBBiH

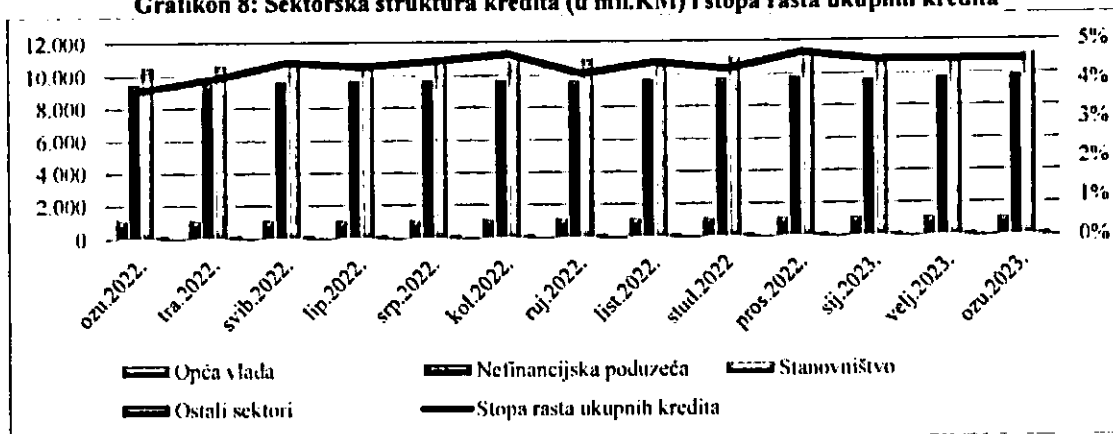
Bankarski sektor

Ukupni krediti iznosili su na kraju ožujka 2023.godine 21,2 mlrd. KM uz povećanje od 4,5% g/g. Najveći doprinos tom rastu imali su krediti stanovništva sa 2,8 p.p. koji su na kraju posmatranog mjeseca imali iznos od 11,1 mlrd. KM i uvećanje od 5,6% g/g. Krediti plasirani nefinancijskim poduzećima²⁸ imali su rast od 4,5% g/g sa iznosom od 9,8 mlrd. KM i sa doprinosom rastu ukupnih kredita od 2 p.p. Ostali sektori sa uvećanjem od 1,9% g/g i iznosom od 169,7 mil. KM imali su neznatan doprinos rastu od 0,02 zbog svog malog udjela u ukupnim kreditima. Negativan doprinos imali su krediti iz sektora opće vlade sa 0,2 p.p. i sa negativnom stopom rasta od 4,1% u usporedbi sa ožujkom 2022.godine. Prema strukturi udjela, najveći udio imali su krediti iz sektora stanovništva sa 50% zatim sektor nefinancijskih poduzeća 44,4% te sektor opće vlade sa 4,9% dok su ostali sektori imali udio od 0,8%.

²⁷ Osnovicu za obračun obvezne pričuve čine svi depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu.

²⁸ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlade u Bosni i Hercegovini (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

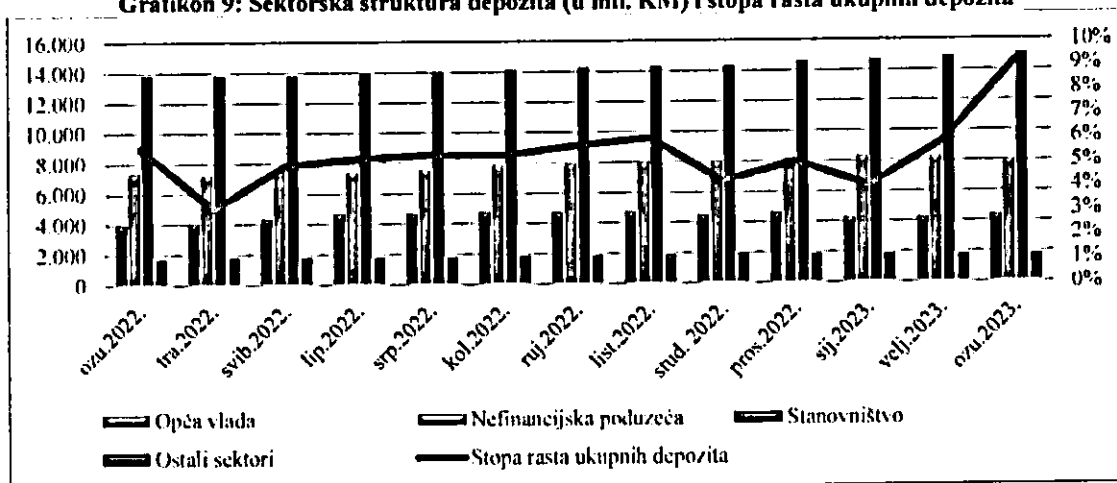
Grafikon 8: Sektorska struktura kredita (u mil.KM) i stopa rasta ukupnih kredita

Izvor: CBBiH

Stanje ukupnih depozita na kraju ožujka 2023.godine iznosilo je 29,3 mlrd. KM što predstavlja rast od 9,1% g/g. Depoziti iz sektora stanovništva imali su najveći doprinos ukupnom rastu depozita, sa 4,5 p.p. nakon čega slijede depoziti nefinancijskih poduzeća sa 2,7 p.p., depoziti opće vlade sa 1,6 p.p. te ostali sektori koji su imali doprinos od 0,3 p.p. Sektor opće vlade imao je najvišu stopu rasta, 10,6 g/g i iznos od oko 4,4 mlrd. KM praćeni depozitima nefinancijskih poduzeća čije povećanje na kraju ožujka je iznosilo 9,9%. Depoziti nefinancijskih poduzeća imali su iznos od 8 mlrd. KM dok su depoziti stanovništva iznosili 15 mlrd. KM sa stopom rasta od 8,8% g/g. Prema strukturi udjela, najveći udjel imali su depoziti stanovništva sa 51,3% zatim depoziti nefinancijskih poduzeća sa 27,5%, depoziti opće vlade sa 15,1% i ostali sektori sa 6,2% udjela.

Grafikon 9: Sektorska struktura depozita (u mil. KM) i stopa rasta ukupnih depozita

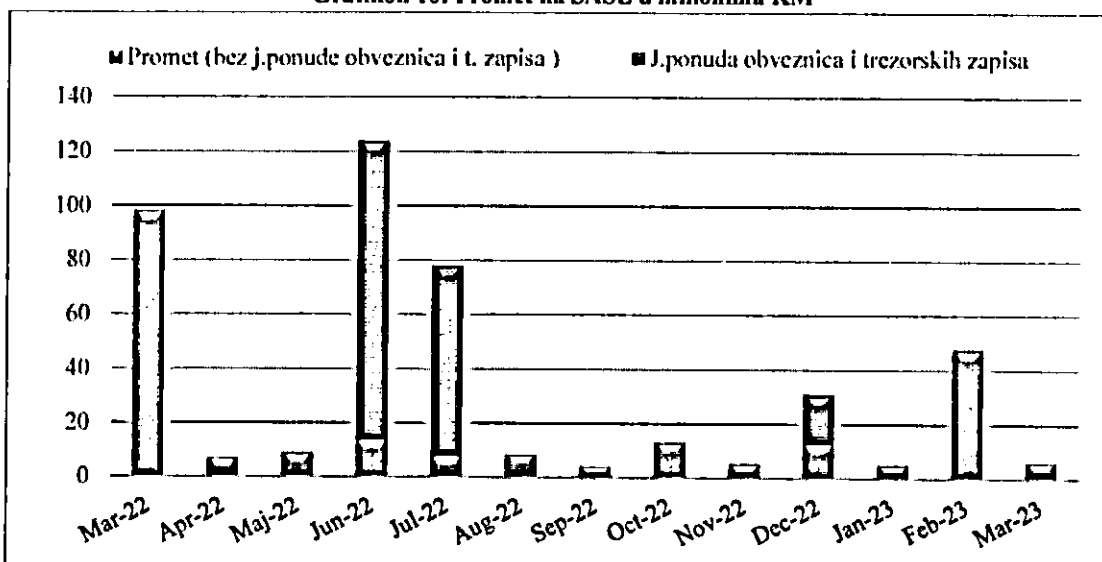

Izvor: CBBiH

Berze u Bosni i Hercegovini

Promet na sarajevskoj berzi (u daljem tekstu SASE) u mjesecu martu 2023. godine je uz negativnu stopu rasta od 94% g/g dostigao svega 5,8 mil. KM što predstavlja 5,9% ukupnog prometa u Bosni i Hercegovini. U mjesecu martu nije bilo javne ponude obveznica i trezorskih zapisa.

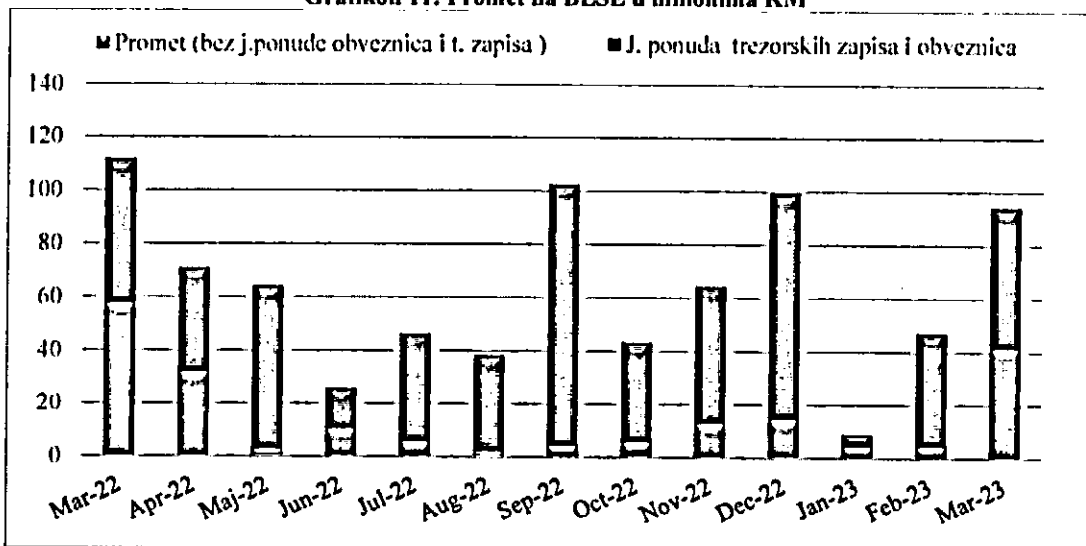
Grafikon 10: Promet na SASE u milionima KM

Izvor: SASE

Promet na Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) u mjesecu martu 2023. godine je dostigao 94,1 mil. KM uz negativnu stopu rasta od 15,8%. g/g. U ovom mjesecu je putem javne ponude obveznica za emitente prikupljeno 52,3 mil. KM.

Grafikon 11: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: BLSE

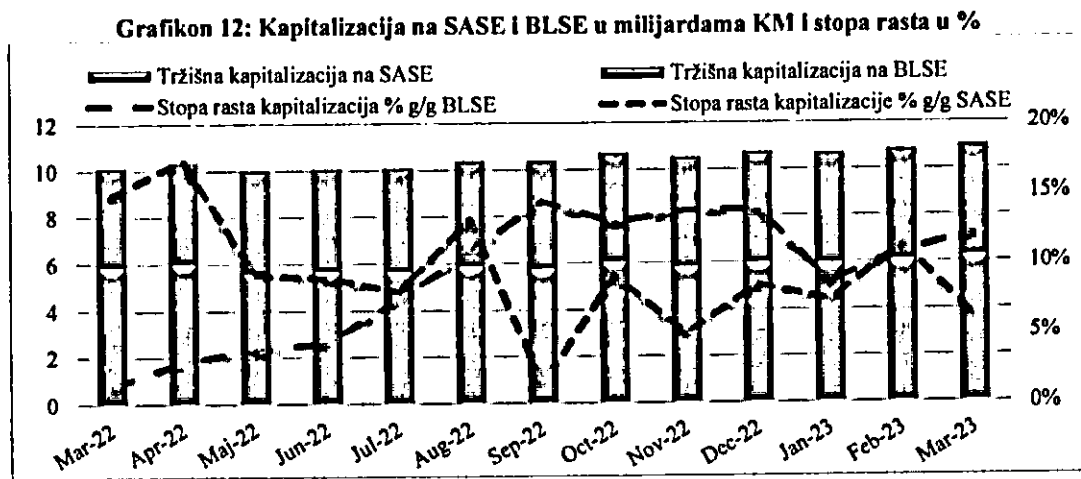
Ukupan promet na SASE i BLSE u mjesecu martu 2023. godine je dostigao 100 mil. KM uz stopu rasta od 47,6% g/g. Putem javne ponude obveznica za emitente je prikupljeno 52,3 mil. KM što je predstavlja 52,4% ukupnog ostvarenog prometa u Bosni i Hercegovini.

Tabela 10: Ukupan promet (u KM) na kraju mjeseca marta na SASE i BLSE

Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-21	8.348.941,3	61.153.678,0	69.502.619,3
Mar-22	98.094.987,2	111.747.626,9	209.842.614,1
Mar-23	5.859.863,1	94.111.186,4	99.971.049,5

Izvor: SASE i BLSE

Kapitalizacija na SASE je na kraju ovog mjeseca dostigla 6,3 mlrd. KM uz stopu rasta od 6,1% g/g. Kapitalizacija na BLSE na kraju istog mjeseca je dostigla 4,7 mlrd. KM uz stopu rasta od 12% g/g. Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je dostigla 11 mlrd. KM uz stopu rasta od 8,5% g/g. Odnos veličine kapitalizacije na SASE prema BLSE na kraju ovog perioda je bio 57,1% prema 42,9%.

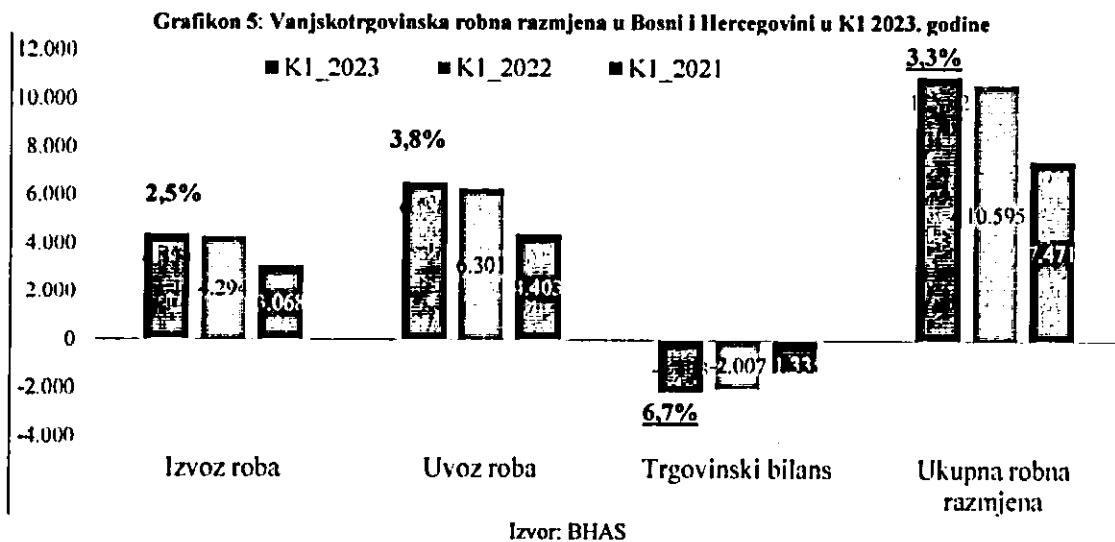
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

U 2022. godini Bosna i Hercegovina je ostvarila snažan rast vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom od preko 10 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 1/3 u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima BHAS-a za 2022. godinu rast izvoza roba je iznosio 25,9% (3,7 milijardi KM) u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, godišnji rast robnog uvoza iznosio je 32,6% (7 milijardi KM) u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeni rast kako domaće, tako i izvozne tražnje uz naričito snažan rast izvoznih i uvoznih cijena doveli su do ovako visokog povećanja vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini.

Međutim, trenutno raspoloživi međunarodni i domaći statistički pokazatelji u 2023. godini ukazuju da je usljed pogoršanja ekonomskih prilika u vanjskom okruženju (kriza u Ukrajini, pojačani inflatorni pritisci i slabljenje globalnog ekonomskog rasta) došlo do usporavanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Postepeno slabljenje kako domaće tako i izvozne tražnje rezultiralo je nešto nižim stopama rasta robnog izvoza i uvoza u poređenju sa prethodnom godinom kada je u pitanju Bosna i Hercegovina. Međutim ohrabruje i sama činjenica da je trend rasta vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom nastavljen. Tako je prema preliminarnim podacima BHAS-a u K1 2023. godine u Bosni i Hercegovini zabilježen rast robnog izvoza od oko 2,5%, dok je stopa rasta robnog uvoza bila nešto viša i iznosila je 3,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom u K1 2023. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a u K1 2023. godinu Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od oko 4,4 milijarde KM, što predstavlja nastavak trenda rasta i nominalno povećanje od 2,5% u odnosu na isti period prethodne godine.²⁹ Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u K1 2023. godine posmatrano po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza sirovog željeza i čelika gdje je ostvarena stopa rasta od preko 30% a doprinos rastu iznosio 1 p.p, lignita gdje je stope rasta višestruko uvećana doprinos rastu robnog izvoza iznosio oko 1 p.p. Pored ovih proizvoda značajnije rast izvoza je zabilježen u okviru izvoza obuće, anorganiskih hemijskih proizvoda, raznih metalnih proizvoda i dr. S druge strane, smanjenja izvoza su zabilježena u okviru izvoza aluminijuma, električne energije, koksa, proizvoda od papira i namještaja. S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u K1 2023. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od skoro 3,3 milijarde KM što predstavlja povećanje od 2,3% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom periodu izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je 835 miliona KM što predstavlja povećanje od skoro 4%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine u K1 2023. godine posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 12,8% (1,8 p.p), Austriju od oko 20% (1,7 p.p), Njemačku 6% (0,9 p.p), Crnu Goru 26,6% (1 p.p) i Sloveniju 7,4% (0,5 p.p). S druge strane, smanjenja robnog izvoza zabilježena su prilikom izvoza u Italiju 23% (-2,5 p.p) i Srbiju 2,8% (-0,5 p.p) što na neki način potvrđuje ranija predviđanja DEP-a o usporavanju privredne aktivnosti kako u glavnim trgovinskim partnerima i u Bosni i Hercegovini.

S druge strane, pored povećanja robnog izvoza u K1 2023. godine u Bosni i Hercegovini nastavljen je i trend rasta robnog uvoza. Tako je uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u K1 2023. godine prema podacima BHAS-a iznosio preko 6,5 milijardi KM što predstavlja nominalni rast od 3,8% u odnosu na isti period prethodne godinu. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza motornih vozila, električne energije, elektroničnih komponenti, koksa i farmaceutskih preparata.

Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u K1 2023. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti

²⁹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za mart 2023. godine-prethodni podaci“, 20.04.2023. godine.

od skoro 3,9 milijardi KM što predstavlja povećanje od 10,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je skoro 745 miliona KM što predstavlja smanjenje od 4,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu u K1 2023. godine posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Italije 27,7% (3,1 p.p), Njemačke 14% (1,5 p.p), Poljske 30,5% (0,8 p.p) i Kine 8% (0,6 p.p), dok je s druge strane došlo do smanjenja uvoza iz Srbije 5,4% (-0,6 p.p) i Hrvatske 5,2% (-0,5 p.p).

U prvom kvartalu 2023. godine u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od preko 2 milijarde KM, što predstavlja povećanje od 6,7% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u K1 2023. godine iznosila je 67,2%, pri čemu je pokrivenost sa zemljama EU iznosila 83,6% a sa zemljama CEFTA-e 112,1% Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u K1 2023. godini po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 111: Vanjskotrgovinska robna razmjena u K1 2023. godini po HS klasifikaciji

Izvor i vrsta dobara klasifikovanih prema harmoniziranom sistemu brojeva (HS)	IZVOR				DEFICIT				K1_2022 u mil KM	K1_2023 u mil KM	2023/2022 promjena % p-p	Pokrivenost urom izvozom	
	K1_2022	K1_2023	2023/2022 promjena %		K1_2022	K1_2023	2023/2022 promjena %						
	u mil KM	u mil KM	%	p-p	u mil KM	u mil KM	%	p-p					
UKUPNO	4294	4400	2,5	2,5	6301	6542	3,8	3,8	-2007	-2142	6,7	6,7	67,3%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI	39	37	47,5	0,4	158	185	17,1	0,43	158	185	17,1	-1,35	30,7%
2 PORJEKLA NASTALI U ŽIVOTINJSKOG PRERAĐEVNE	55	42	-23,5	-0,30	277	277	-0,1	0,00	277	277	-0,1	0,01	15,2%
3 ŽIVOTINJSKOG PRERAĐEVNE	27	33	22,2	0,14	50	36	-27,4	-0,22	50	36	-27,4	0,64	91,7%
4 PRERAĐEVNE PROIZVODI	98	108	10,1	0,23	456	541	18,6	1,35	456	541	18,6	-4,24	20,0%
5 MINERALNOG PROIZVODI NEČISTOG	580	581	0,2	0,03	912	985	8,0	1,16	912	985	8,0	-3,64	59,0%
6 INDI STRIJE HLJ PLASTIČNA MASA, GUMA I KAUKČUK	278	318	14,3	0,93	537	591	10,1	0,86	537	591	10,1	-2,69	53,8%
7 KORA I KEZNO	193	196	1,3	0,06	455	426	-6,4	-0,46	455	426	-6,4	1,44	46,0%
8 DRVA I PROIZVODI OD DRVETA	32	28	-13,6	-0,10	88	81	-8,0	-0,11	88	81	-8,0	0,35	34,6%
9 ČELIČNA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTILNI I TEKSTILNI	252	258	2,4	0,14	119	113	-5,0	-0,09	119	113	-5,0	0,29	228,3%
10 PROIZVODI ČELIČNI, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTILNI I TEKSTILNI	123	109	-11,3	-0,32	141	145	3,0	0,07	141	145	3,0	-0,21	75,2%
11 PROIZVODI ČELIČNI, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTILNI I TEKSTILNI	186	220	18,5	0,80	363	401	10,5	0,60	363	401	10,5	-1,89	54,9%
12 KAMENA, GIPSA, BISERNI, PLEŠENI I METALI I NJHOVI RAZNI METALI I	206	237	15,1	0,72	98	115	17,3	0,27	98	115	17,3	-0,85	206,1%
13 PROIZVODI KAMENA, GIPSA, BISERNI, PLEŠENI I METALI I NJHOVI RAZNI METALI I	42	53	26,2	0,26	118	126	7,1	0,13	118	126	7,1	-0,42	42,1%
14 KAMENA, GIPSA, BISERNI, PLEŠENI I METALI I NJHOVI RAZNI METALI I	15	9	-38,4	-0,13	16	12	-26,4	-0,07	16	12	-26,4	0,21	75,0%
15 PROIZVODI KAMENA, GIPSA, BISERNI, PLEŠENI I METALI I NJHOVI RAZNI METALI I	1012	858	-15,2	-3,59	1141	868	-23,9	-4,33	1141	868	-23,9	13,59	98,8%
16 MEHANIČKI I ELEKTRONSKI	591	691	16,9	2,33	778	963	23,8	2,94	778	963	23,8	-9,22	71,8%
17 SREDSTVA I NJHOVI DIOVI I ODELJCI	117	144	23,1	0,63	341	428	25,5	1,38	341	428	25,5	-4,33	33,6%
18 MUZIČKI I ELEKTRONSKI	18	16	-9,1	-0,04	90	86	-4,0	-0,06	90	86	-4,0	0,18	18,6%
19 NJHOVI DIOLOVI I KOLEKCIJONARSKI	41	51	24,4	0,23	4	5	14,0	0,01	4	5	14,0	-0,03	1040,8%
20 NEKATEGORIZIRANI DIOLOVI I ODELJCI	386	381	-1,4	-0,13	144	146	1,2	0,03	144	146	1,2	-0,08	68,7%
21 NEKATEGORIZIRANI DIOLOVI I ODELJCI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%
98 NEKATEGORIZIRANI DIOLOVI I ODELJCI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

5. Strana direktna ulaganja

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci o stranim direktnim ulaganjima za januar, februar i mart mjesec 2023. godine.

U 2022. godini ukupna SDU u Bosni i Hercegovini su sa dostignutih 1.203,0 mil. KM (neto finansijska pasiva) bila veća za 16,3% g/g³⁰. Neto finansijska aktiva je sa dostignutih 53,5 mil. KM bila je manja 60,3% u odnosu na isti period u prošloj godini. Ukupne reinvestirane zarade su bile veće za 30,1% g/g sa dostignutih 682,9 mil. KM i time ostvarile učešće u ukupnim SDU od 56,8%³¹.

Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima i ukupno u milionima KM

Godina	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2019.	275,4	433,3	69,6	-0,9	777,3
2020.	258,4	221,5	177,0	93,7	750,6
2021.	404,9	477,6	334,6	-183,1	1.034,0
2022.	237,7	306,0	267,9	391,4	1.203,0

Izvor: CBBiH

Kreditna agencija Moody's Investors Service je 22. jula 2022. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.

Dana 3. februara 2023. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ i izmijenila izgleda sa „stabilnih“ na „pozitivne“.

³⁰ BPM6_for_users_Q1_2015_Q4_2022_detailed

³¹ Učešće je veće za 6,0 procentnih poena u odnosu na učešće u prošloj 2021. godini.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____ sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je *Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2023. godine.*

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina
Sarajevo

M. P.

Predsjedavajuća
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је

ЗАКЉУЧАК

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је *Информацију о кретању макроекономских показатеља за јануар/сијечањ – март/ожујак 2023. године.*

број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година
Сарајево

М. П.

Председавајућа
Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____ sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je *Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – mart/ožujak 2023 godine.*

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina
Sarajevo

M. P.

Predsjedateljica
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto